

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2020/2021

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Lucie Valentinová
Identifikační číslo studenta: 10992983

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Religionistika
ID studia: 506179

Název práce: The Shield of Achilles: Minoan Representational Conventions in Early Greek Poetry and Thought

Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky (21-UFAR)

Jazyk práce: angličtina

Jazyk obhajoby: čeština

Školitel: doc. Mgr. Radek Chlup, Ph.D.

Oponent(i): Mgr. Vojtěch Hladký, Ph.D.

prof. PhDr. Karel Thein, Ph.D.

Datum obhajoby: 30.09.2021   **Místo obhajoby:** Praha

Termín: řádný

Hlasování komise: prospěl/a: 5   neprospěl/a: 0

Průběh obhajoby: Po zahájení obhajoby a úvodním představení školitel doc. Chlup představil doktorandku, shrnul její průběh studia a svůj posudek na obhajovanou práci. Při tomto úvodním slově nešetřil chválou a vyzdvihoval přednosti doktorandky ve studiu i profesní dráze (nejen pedagogickou činnost na ÚFaR či překladatelskou činnost, ale také její klíčovou pozici v rámci reorganizace oboru religionistika na UPCE). Obhajovanou práci označil za mimořádnou, a to nejen z interpretačního hlediska, ale také obdivuhodně širokým záběrem. Více viz posudek doc. Chlupa.

Následně doktorandka představila svou disertaci (detailně viz autoreferát). Mimo představení struktury, dílčích témat, interpretací a závěrů se již v tomto úvodním slově vyjádřila k několika námitkám z posudků (zejména z posudku dr. Hladkého): Bylo zdůrazněno, že práce si nekladla za cíl být všeobsáhlým pojednáním o tématu, ani celé badatelské tradici na toto téma, ale naprosto vědomě a přiznaně se zabývala pouze určitým výsekem. Bylo též poznamenáno, že obsáhnout kompletně toto hojně komentované téma by snad ani nebylo možné. Zdůrazněn byl také metodologický aspekt práce, který si kladl za cíl vyhýbat se doplňování slepých míst v materiálu čistě komparativním materiálem a aplikací evolucionistických představ. Práce jako taková byla zaměřená proti silně spekulativnímu přístupu ke krétskému materiálu. V neposlední řadě se obhajující vymezila proti tomu, že by jakkoliv minojskou civilizaci srovnávala s nizozemským uměním či amazonskými kmeny – v rámci práce se explicitně jednalo pouze o metodologickou výpomoc.

Dále prof. Thein shrnul svůj posudek na obhajovanou disertaci. Práci označil za extrémně zajímavou a originální. Mimo veskrze pozitivní hodnocení práce (pro detaily viz posudek prof. Theina) doplnil přítomným pro kontext historii vyobrazování diskutovaného štítu. Ocenil netradiční přístup doktorandky, který vykračuje z vyjetých kolejí bádání. Za významné označil zejména přístup skrze perspektivu a rozvíjení interpretace nenarativity. Ocenil, jakým

způsobem se obhajující vyhýbá nevědomým anachronickým srovnáním, a naopak jak metodologicky a uvědoměle dokáže anachronických materiálů využívat. Cíl práce označil za velmi netriviální, a doktorandka se ho dle jeho názoru zhostila velmi precizně a metodologicky, čímž se vyhnula náhlným závěrům. Disertaci ohodnotil jako vynikající a doporučil budoucí publikaci. Nejvíce kritický byl vůči práci dr. Hladký. I přes veškeré výtky však vždy zdůrazňoval, že práce je dle jeho názoru kvalitní a připomínky jsou spíše k detailům. Velkou část obhajoby tak zabrala diskuse ohledně připomínek v tomto posudku. Posudek nebyl shrnován jako celek, ale postupovalo se po jednotlivých připomínkách, na které obhajující postupně reagovala. Diskutována byla nejprve problematika středomořské koiné a kolísání pozic autorky, které se dr. Hladkému někdy zdály protichůdné. Doktorandka svou pozici vysvětlila, byť uznala, že někdy mohly být formulace přesnější, aby nezavdávaly příčinu k desinterpretacím.

Zásadní diskuse proběhla o problému nenarativity. Dr. Hladký upozornil na to, že z povahy pramenů nemáme dostatečné zdroje pro postulování krétské preference pro nenarativitu oproti narativitě. Doktorandka oponovala tím, že se právě vůči takovému zneužití nedostatečných pramenů vymezuje a že badatelská tendence všude vidět narativity je v tomto případě ještě více zavádějící. Na příkladech z pramenného materiálu navíc ilustrovala že máme mnoho dokladů pro vizuální reprezentace a žádné pro narativity. Jak bylo argumentováno v práci, tyto vizuální reprezentace jsou nenarativní povahy. Celkově tedy autorka nevylučuje že na Krétě narativity mohly existovat, ale doklady máme jenom pro nenarativní materiál. V tomto ohledu je tedy metodologicky problematičtější postulovat či dokonce rekonstruovat krétské narativity. K tomuto tématu proběhla i širší debata v rámci celé komise s tím, že se většina klonila na stranu doktorandky.

Dalším problematickým bodem bylo pro dr. Hladkého vyvozování dalekosáhlých závěrů z příliš omezeného materiálu. Zároveň doporučil další materiál, který by bylo do práce dobré zahrnout. V tomto ohledu doktorandka uznala, že pracuje pouze s výsekem materiálu, ale naprosto přiznaně a odůvodněně. Varování před dalekosáhlými závěry bylo vzato v potaz.

Diskuse se dále stočila k problematice interpretace Okeana v obhajované práci. Dr. Hladký kritizoval nedostatečnou pramennou základnu, která je problémem zejména vzhledem k tomu, že v práci byla postulována poměrně radikální reinterpretační. Obhajující upozornila na to, že materiály, které dr. Hladký ve svém posudku zmiňoval (zejména babylonskou mapu světa), ve své práci cituje, byť pouze v poznámkovém aparátu. Zmiňovaná mapa světa z Babylonu je navíc pozdějšího data než diskutované období na Krétě. Dr. Hladký dále upozornil, že netvrdí, že interpretace v obhajované práci je nutně mylná, ale že celou diskusi je třeba zásadně dotáhnout a podložit dalšími prameny, které jsou k dispozici. Doktorandka upozorňovala na mnohovorstevnatost celého problému a oponovala, že redukovat ho na přejímku z Blízkého východu je metodologicky velmi problematičké. Do diskuse vstoupili i další členové komise, zejména prof. Thein, který se navrhované interpretace zastával. Upozornil znovu také na to, že popis Achillova štítu u Homéra není nutně popis světa, že to je až pozdější interpretace. Dr. Hladký diskusi na toto téma zakončil s tím, že nevidí problém v interpretaci samotné, ale spíše v zavrnutí alternativních možností – doktorandka dle jeho názoru na více místech ve své práci volí pouze jedno řešení z mnoha jako správné, a přitom by bylo třeba zkoumat a hájit i další možnosti výkladu.

Posledním diskutovaným bodem posudku dr. Hladkého byl jeho nesouhlas s navrhovanou interpretací Hérakleita. V následné diskusi se nicméně ukázalo, že se jedná spíše o nedorozumění ve čtení textu. Doktorandka uznala, že je třeba v některých bodech být preciznější a předejít tak zbytečným nedorozuměním. Dr. Hladký dále uznal, že se

částečně nechal také unést tím, že Hérakleitos byl použit jako přechod k monumentálnímu závěru celé práce a argumentace i materiál se mu tak zdál nedostatečný. Prohloubení a doplnění diskuse by tedy celý závěr udělalo uvěřitelnější, což obhajující uznala. V závěru dr. Hladký ještě zdůraznil, že i přes všechny tyto výtky mu práce připadala velmi kvalitní a po doplnění a doladění některých pasáží je vhodná k publikaci.

Dr. Pehal následně otevřel volnou diskusi, která byla již velmi stručná. Doplněn byl další předovýchodní a egyptský materiál k Okeanu, včetně problematiky jeho vztažení ke kultuře minojské Kréty, a přírodní fraktálové struktury jako paralely k tématu spirál. Dr. Pehal označil práci za brilantní.

Komise se v rámci hlasování proklamací jednomyslně usnesla, že práce byla úspěšně obhájena.

Zapsal

Mgr. František Válek

Klasifikace obhajoby:

prospěl/a (P)

Předseda komise:

Mgr. Martin Pehal, Ph.D. ....

Členové komise:

doc. Mgr. Radek Chlup, Ph.D. ....

Mgr. Vojtěch Hladký, Ph.D. ....

Mgr. Jan Kozák, Ph.D. ....

prof. PhDr. Karel Thein, Ph.D. ....